

Dansk Ornitologisk Forenings Fuglestationsudvalg

Årsberetning november 2019 til oktober 2020

DOF's Fuglestationsudvalg (FSU) er fortsat i vigør – trods COVID-19-situationen

Vi har hermed fornøjelse at præsentere nogle af de resultater og aktiviteter, som Fuglestationsudvalget og fuglestationerne i Blåvand, Gedser og Skagen har haft i det forløbne år.

Fuglestationsudvalget

Bidrag til DOF's rammestrategi

I foråret 2020 blev FSU bedt om at bidrage med forslag til DOF's rammestrategi for 2021 til 2024, og der blev budt ind med følgende:

- DOF ønsker at udbygge sin satsning på at have fuglestationerne i Blåvand, Gedser og Skagen som ornitologiske fyrtårne, hvor foreningens medlemmer kan mødes i lærerige miljøer og danne fællesskaber for fremtiden.
- Fuglestationerne skal fortsætte udviklingen som faglige centre for trækfugleforskning med dataindsamling og formidling. Der skal etableres et tæt samarbejde med forskningsverdenen såvel nationalt som internationalt.
- DOF's fuglestationer vil i særlig grad satse på at bidrage til unge medlemmers start på et liv med interessen for fugle.
- DOF vil øge udbyttet af de mange kompetencer, der er samlet i DOF's faste udvalg. Der skal opnås en synergieffekt ved at tæt samarbejde mellem bl.a. Fuglestationsudvalget, Videnskabeligt Udvalg og Feltudvalget.

Kurser

FSU har arbejdet videre med den strategi for DOF's fuglestationer, som repræsentantskabet vedtog i november 2018. Det er bl.a. sket med afsæt i "Handleplan for fuglestationsstrategi 2019-2024", som FSU udarbejdede i foråret 2019.

Figur 1. Der undervises om tælling af trækfugle på Blåvand Fuglestation.

Et af indsatsområderne i denne handleplan er, at der skal oplæres flere trækfugletællere, ringmærkere, formidlere og databearbejdere, så fuglestationernes aktiviteter kan sikres i tiden fremover.

FSU havde derfor planlagt at gennemføre følgende kurser i 2020:

- Træktællingskursus for potentielle trækfugletællere
- CES-fokuseret ringmærkningskursus for erfarne ringmærkere

Desuden havde Danmarks Ringmærkningsforening planlagt at gennemføre et ringmærkningskursus for begyndere.

Figur 2. Fra trækfugletællingskurset i Blåvand.

Træktællingskurset blev gennemført med succes på Blåvand Fuglestation i midten af august, hvor

Dansk Ornitologisk Forenings Fuglestationsudvalg

Årsberetning november 2019 til oktober 2020

syv kursister af forskellig alder fik gennemgået og afprøvet en lang række discipliner, som hører med til livet som trækfugletæller ved DOF's fuglestationer. Der er aflagt særskilt rapport om kurset til HB og VU.

De andre kurser måtte desværre aflyses på grund af de adfærdsbegrænsninger, regeringen har vedtaget på grund af COVID-19.

Bearbejdning af ringmærkningsdata

I 2020 opstod der for første gang i lang tid også et samarbejde mellem de danske fuglestationer og universitetsverdenen omkring bearbejdning af data indsamlet gennem mange år. Det skete, da der blev indgået en aftale med Aalborg Universitet om at grupper af biologistuderende skulle se nærmere på ringmærkningsdata fra Blåvand, Gedser og Skagen. Universitetet forventede bl.a., at der kunne findes sammenhænge mellem klimaændringer og ændringer i trækkets fænologi, unge/voksen-vægt, unge/voksen-andel m.m. Vi har endnu ikke modtaget oplysninger om konkrete resultater af dette arbejde på Aalborg Universitet.

EuroBirdwatch 2020

Alle tre fuglestationer deltog også i efteråret 2020 ved det årlige EuroBirdwatch-arrangement, hvor der på samme weekend tælles trækfugle over hele Europa og i dele af Asien. Fra dansk side indberettede man således 10.241 trækfugle til en samlet sum på 5.987.078 for alle de deltagende fuglestationer.

Andet

Der er som noget nyt sat fokus på aflytning af nattrækket af fugle over fuglestationerne. Resultaterne indberettes til den europæiske database "Trekellen". Man tilstræber at følge den standard, som BTO har udarbejdet.

Blåvand Fuglestation

Blåvand Fuglestation har haft personale til at få dækket hele minimumsprogrammet både forår og efterår. I foråret deltog fuglestationen under ringmærkningen med at tage blodprøver til West Nile Virus projektet af langdistancetrækkende fugle.

Fuglestationen holdt i løbet af efteråret den årlige "Strandskadens Dag" med fokus på fugletræk, og har deltaget i EuroBirdwatch. I forbindelse med begge arrangementer blev der holdt åbent hus for offentligheden, og der var god presedækning. Fuglestationen har et tæt samarbejde med NaturKulturVarde om formidlingen på naturcentret.

Styregruppen, har udsendt kvartalsvise nyhedsbreve til over 200 interesserede personer. Fuglestationen har i løbet af året også fået udbudret ringmærkningslaboratorierne. Overnatningspladserne er også blevet bedre. Hver seng fået eget bord og lys. Fuglestationen har via Friluftsrådet fået tilskud til oversættelse af folderen til tysk og engelsk, til produktion af nye stickers og til at lave nye skilte til fuglestationen. Skilte, som bedre viser hvor fuglestationen ligger og plancher, som fortæller om arbejdet på fuglestationen.

Figur 3. Solsorte med GPS-sendere deltager i ICARUS.

Dansk Ornitologisk Forenings Fuglestationsudvalg

Årsberetning november 2019 til oktober 2020

Desuden er Blåvand Fuglestation sammen med Skagen Fuglestation med i det kæmpestore videnskabelige projekt kaldet ICARUS, som er sat i søen af Max Planck Institutet. Her påsættes satellitsendere på solsorte. Det er et internationalt projekt, og fuglestationer fra Europa, Asien og USA deltager.

Blåvand er kommet med i et specialeprojekt om splitterner med optællinger og aflæsninger af ringmærkede individer af arten. Optagelser af nattrækkende fugle fortsætter.

I efterårsferien havde Feltornitologisk Udvalg som sædvanlig Felttræf i Blåvandområdet, hvilket kastede en mængde sjældne fugle af sig. Mange DOF Ung'er fik fremvist, hvordan ringmærkningen foregår og set fuglestationens Blåvandruise.

Radio4 har været på fuglestationen for at optage en udsendelse om fugletræk og snakket med nogle fra DOF Ung om, hvordan det er at se på fugle. Udsendelsen hedder Vildspor og bliver bragt på Radio4 7. november 2020.

Af sjældne fugle har ringmærkningen indtil nu givet buskrørsanger, Schwarz løvsanger og blåstjert og af observationer amerikansk sortand, brun løvsanger, sibirisk bynkefugl og tajgapiber.

Gedser Fuglestation

Det har været endnu et godt år på Gedser Fuglestation.

Trækfugletælling og ringmærkning er gennemført efter standardprogrammet. Årsrapporter med resultater derfra er udgivet, senest for 2019. Ringmærkningsdata fra 2007-19 er blevet analyseret og sammenfattet i en artikel til DOFT og en til Fugle & Natur. Begge forventes udgivet i 2021.

Der er etableret kontakt til en spansk fugleforsker, som gerne vil analysere ringmærkningsdata fra Gedser og fra en spansk fuglestation mht. klimarelaterede ændringer.

Også i år har de frivillige lavet en meget stor indsats med pasning af have og hus, hjælp ved formidlingsaktiviteter, markedsføring via foldere på dansk og tysk placeret strategiske steder m.m.

Både antallet af formidlingsaktiviteter og overnatninger har været lavt på grund af COVID-19. Det har ført til en reduktion i indtægterne. Takket være statens COVID-19-pakker er fuglestationen dog blevet kompenseret for disse tab. På plussiden har vi bl.a. også fået til tilskud fra Friluftsrådets lokalforeningspulje, COVID-19 sommeraktivitetspakke via Guldborgsund Kommune og istandsættelsesstøtte fra Naturstyrelsen.

Figur 4. Dygtige og arbejdsomme frivillige satte Lampehuset i stand og skaffede mere lagerplads.

Skagen Fuglestation

På Skagen Fuglestation blev man som mange andre udfordret i forbindelse med Corona-restriktionerne, specielt i foråret, hvilket bl.a. betød, at der blev lukket for fyret, for gæster og for ture, samt at for udenlandske frivillige, som ikke kunne komme ind i landet. Det var derfor glædeligt, at unge danske fuglekiggere kunne træde til i stedet, og faktisk har fuglestationen aldrig før haft så meget feltarbejde og så mange forskningsprojekter i gang, som i 2020. Det skete til trods for, at der ingen økonomisk hjælp var at hente fra

Dansk Ornitologisk Forenings Fuglestationsudvalg

Årsberetning november 2019 til oktober 2020

statens hjælpepakker, som vi ellers var blevet stillet det i udsigt.

I foråret blev der bl.a. indsamlet flåter til virus-analyser på langdistancetrækfugle og påsat radiosendere på rødhalse. Gennem sommeren var der en del nataktivitet med fangst af natravne og splitterner – sidstnævnte til et kandidatprojekt, som også indebar mange timer med tællinger og aflæsninger. Efterårets store projekt var deltagelsen i ICARUS, hvor der bliver sat GPS-sendere på solsorte. Et virkelig spændende projekt, som også motiverede til et rigtig godt samarbejde mellem stationerne i Skagen/Blåvand og Ringmærkningscentralen.

Figur 5. Ringmærkning på Grenen. Foto Erik Christophersen.

Nævnes skal også de mange sjældne fugle, der især blev observeret i anden halvdel af foråret. Det føltes næsten, som om man ikke kunne tage et hvil uden at misse noget. Høgeørn, dværgørn, ørnevåger, lille sejler, grøn sanger, cistussanger, lille rørsanger, lille rørvagtel for bare at nævne nogle. Efteråret giver også mange fugle, og hele året bliver med sikkerhed det år med flest ringmærkninger siden fuglestationen startede i 2017. Af små juveler i efteråret er der indtil nu mærket blåstjert og fuglekongesanger.

Kontakt FSU

Udvalget:

E-mail: FSU@DOF.DK

Hjemmeside: <http://www.dof.dk/aktiv-i-dof/grupper-og-udvalg/fuglestationsudvalg>

Formand: John Frikke, tlf. 20 42 62 65,
e-mail: john.frikke@mail.dk.

Næstformand: Bo Kayser, tlf. 51 34 62 78,
e-mail: bo.kayser@gmail.com.